

De gran vull ser lingüista
23 de maig del 2005
Universitat Pompeu Fabra

L'ordinador ens ensenya la llengua

Estàs ben asseguda
o ben assegut i
veus bé la
pantalla?

Ja has marcat la
teva estatura a la
columna de caixes
de cartró en
entrar?

Primera pregunta

Com s'ho fan els
ordinadors per
ajudar-nos a corregir
un text?

Els ordinadors
recorden
moltíssimes paraules,
però no saben res
sobre les paraules que
recorden.

Podem fer-li revisar
textos esbojarrats
però escrits amb
mots correctes:

Quina és la frase correcta?

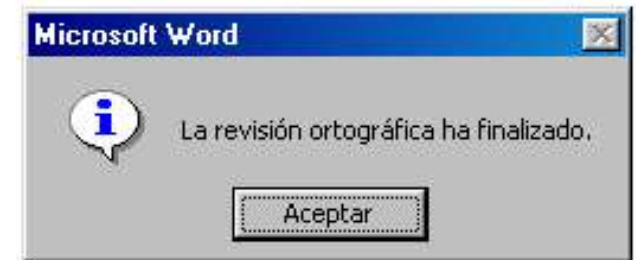
- A.- Ió nou ce s'hi calca li'n formi.
- B.- S'empra pare debate las hales a vans decaure ham pi cat.
- C.- Hi ha pudia cavar d'avenir.
- D.- Bull castiguin qui ets.
- E.- Nom és sec en soc rates nosa viar es.

Comprovem amb
Word quines
d'aquestes frases no
li agraden:

Ho provem amb Word:

¡Íó nou ce s'hi calca li'n formi.
S'empra pare debate las hales a vans decaure ham pi cat.
Hi ha pudia cavar d'avenir.
Bull castiguin qui ets.
Nom és sec en soc rates nosa viar es

Ho provem amb OpenOffice:

Ió nou ce s'hi calca li'n formi.
S'empra pare debate las hales a vans decaure ham
pi cat.
Hi ha pudia cavar d'avenir.
Bull castiguin qui ets.
Nom és sec en soc rates nosa viar es

Hem vist que
l'ordinador no
pensa. Vegem com
recorda:

Necessitem dos voluntaris i una víctima.

Els voluntaris
proposaran un mot i
la víctima competirà
amb l'ordinador;

haurà de decidir si
el mot és correcte
segons el diccionari.

De gran vull ser lingüista
23 de maig del 2005
Universitat Pompeu Fabra

[http://193.145.43.51/dsc/
Qeimada/askGEC.htm](http://193.145.43.51/dsc/Qeimada/askGEC.htm)

Després de cercar els
dos mots proposats
pels voluntaris,
cerquem un mot
especial:

testicprenentelpèlcurtdegambals

Si tot ha anat bé,
l'ordinador s'haurà
mostrat més ràpid
que l'humà si es
tracta de mots que
recorda...

però l'humà és molt
més ràpid si la
decisió es basa en el
coneixement.

*(Aplaudiments per a
la víctima i els
voluntaris: plas,
plas, plas...)*

De gran vull ser lingüista
23 de maig del 2005
Universitat Pompeu Fabra

(Prou...)

Per acabar-ho de
demostrar, vegem
quan triga
l'ordinador a llegir
tots els noms de lloc
de Catalunya:

Els ordinadors ens
poden ajudar a
escriure millor
perquè recorden
quasi instantàniament
milions de mots.

Però no hi podem
confiar cegament,
perquè saben molt
poques coses dels
mots que recorden.

La nostra tasca és
aconseguir que cada
dia sàpiguen més
coses sobre les
paraules, les frases...

Segona pregunta

Els ordinadors
saben en quina
llengua escrivim un
text?

No podem aplicar
els avantatges de
l'ordinador a la
llengua si no la
detectem primer.

Ho comprendrem en conèixer la història del Tiabus, el robot antispam.

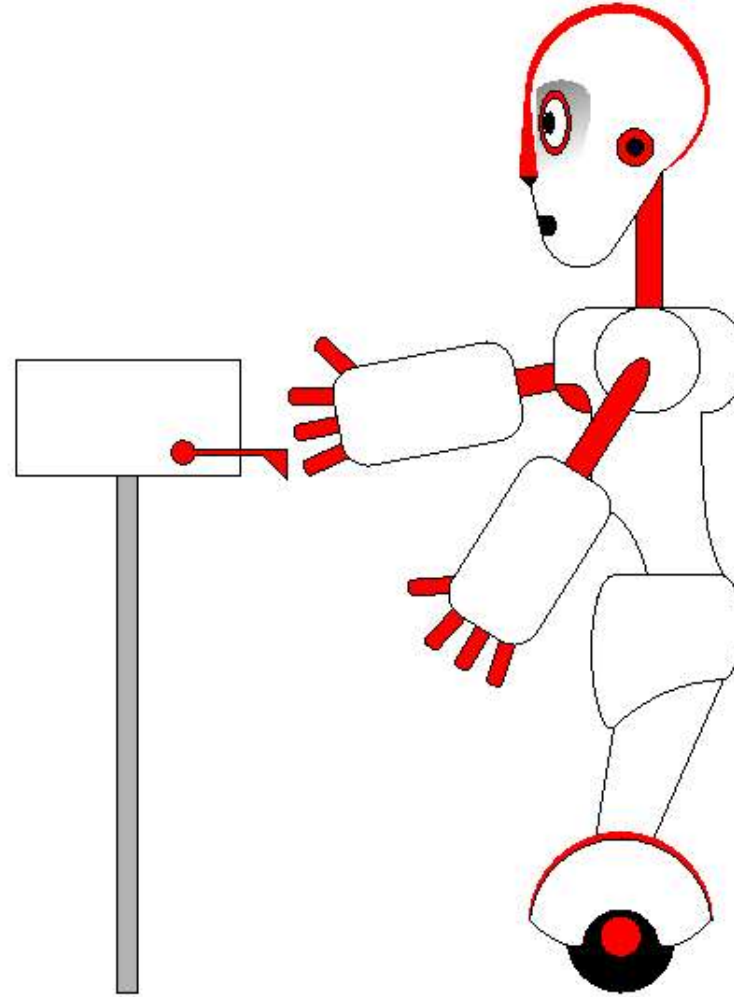
Es tracta d'un robot
encarregat pel Sr.
Albert Roig Negre
per destriar la
correspondència de
la publicitat.

El Sr. Albert Roig
Negre ha encarregat
la tasca al seu
eficient secretari
xinès, el Sr. Li Fa
Kâs,

que a vegades no
l'acaba d'entendre
del tot, però hi posa
tota la traça.

El primer dia, en Tiabus agafa el correu del seu amo...

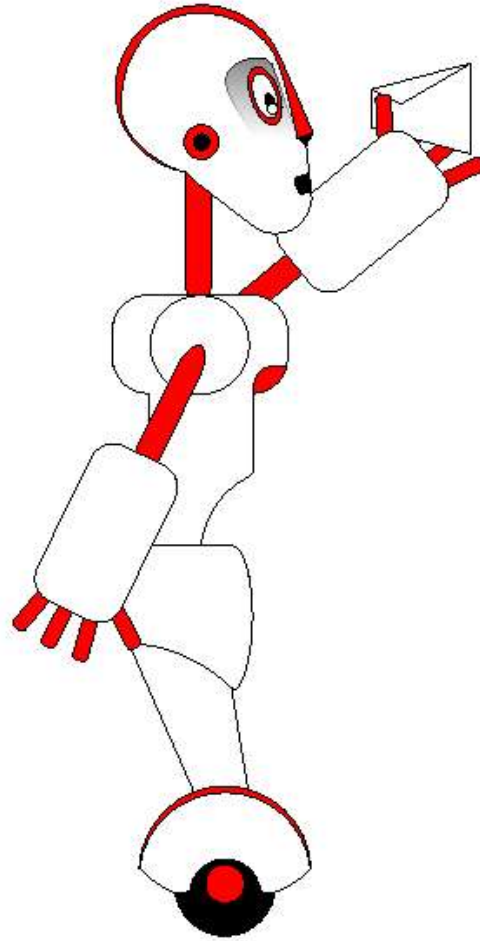
De gran vull ser lingüista
23 de maig del 2005
Universitat Pompeu Fabra

© dde DEYZA2005

...observa els sobres de les
cartes...

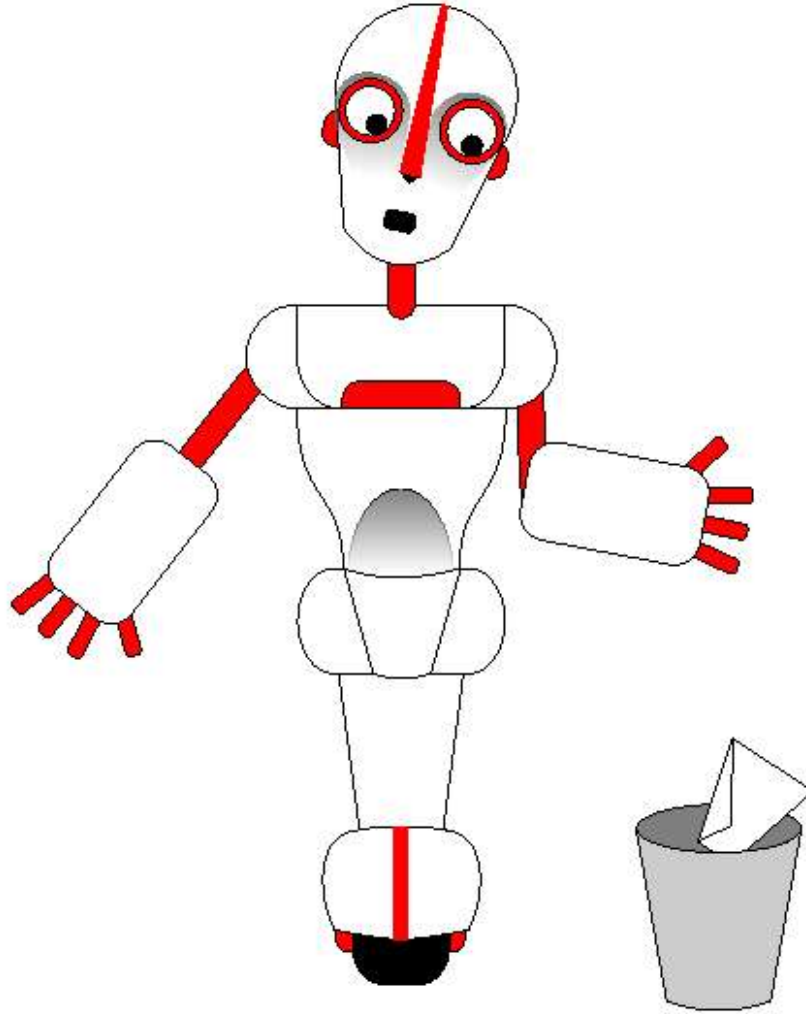
De gran vull ser lingüista
23 de maig del 2005
Universitat Pompeu Fabra

© ddeDEYZA2005

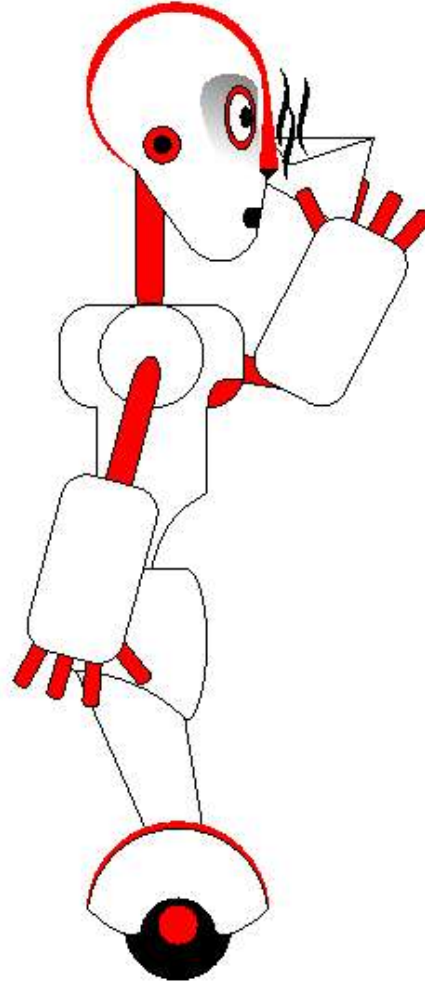

i llença a la paperera els que no
tenen coloraines: les bones!

© GdeDEYZA2005

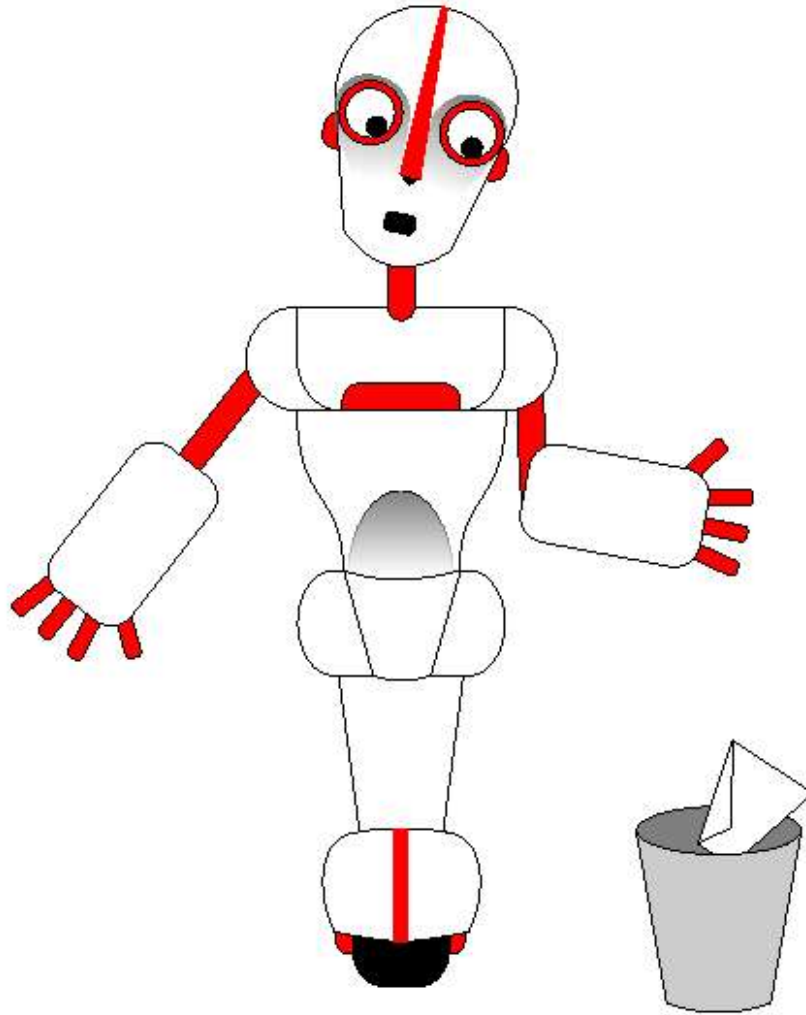
El Sr. Li treballa tota la nit i l'en-
demà en Tiabus les ensuma...

© ddeDEYZA2005

i llença a la paperera les que
estan fetes amb paper reciclat!

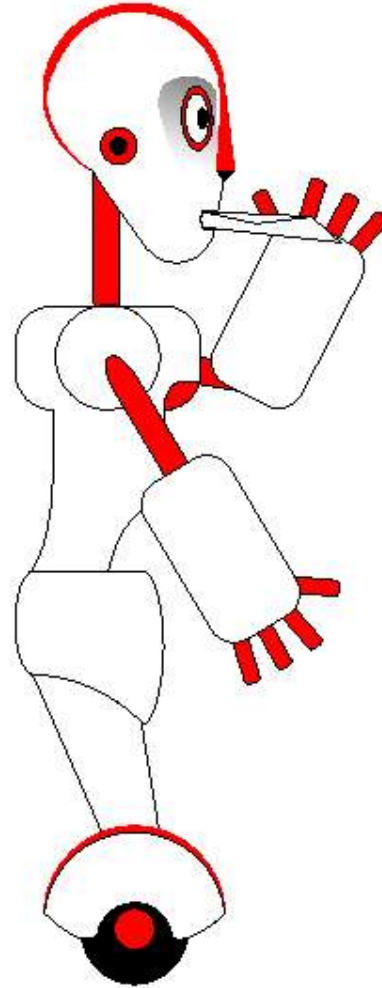
De gran vull ser lingüista
23 de maig del 2005
Universitat Pompeu Fabra

© GdeDEYZA2005

De gran vull ser lingüista
23 de maig del 2005
Universitat Pompeu Fabra

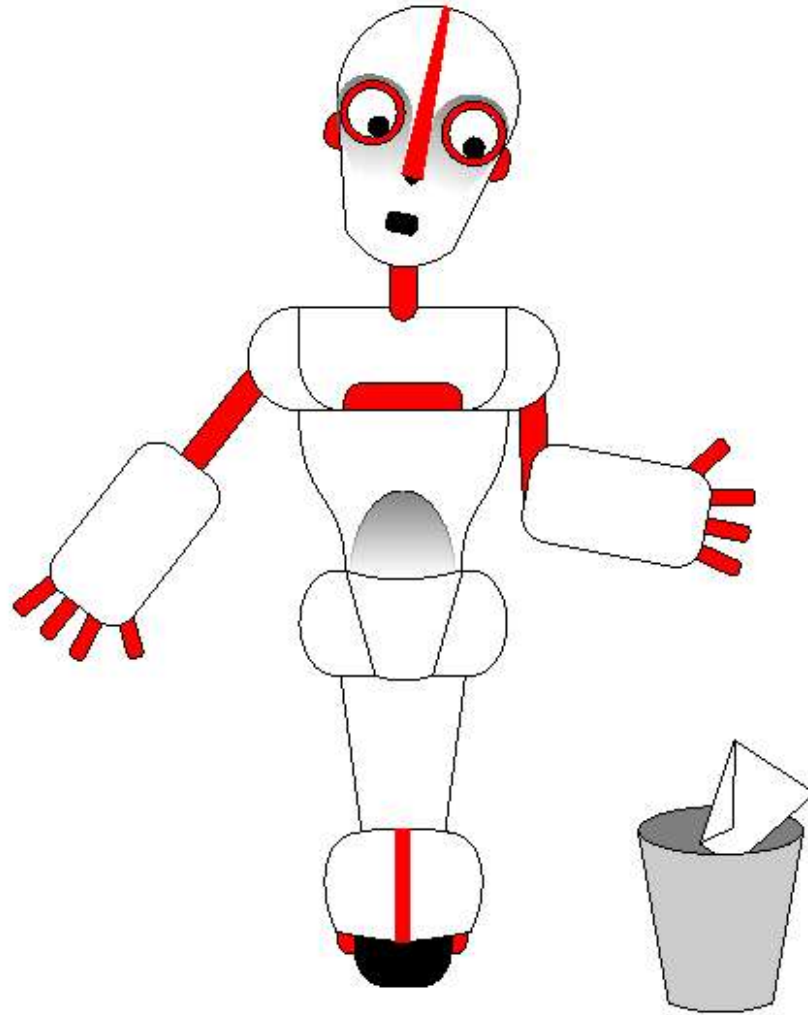
En Li treballa una altra nit i l'en-
demà en Tiabus tasta les cartes...

© dteDEYZ42005

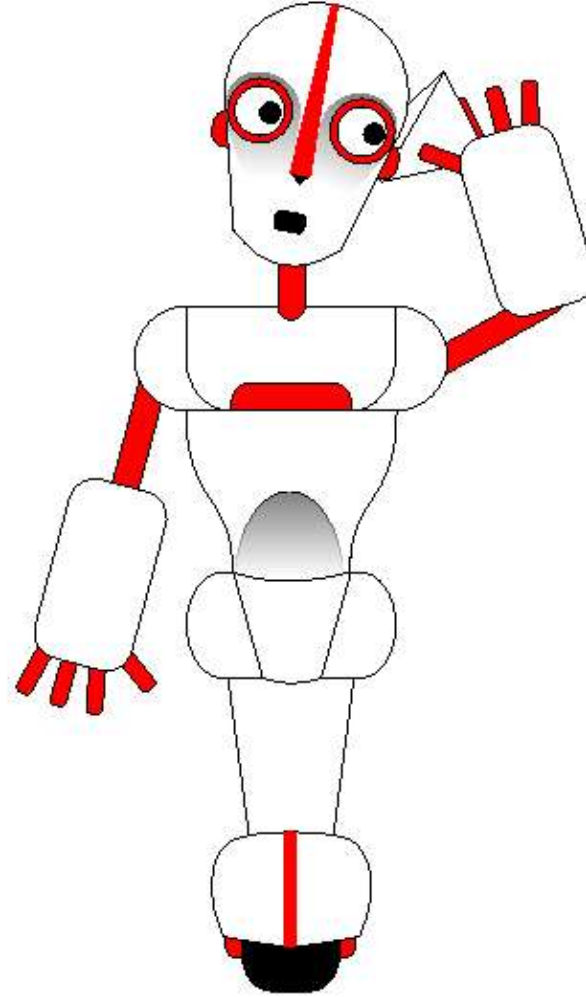
i les llença totes a la paperera
ben mastegades!

De gran vull ser lingüista
23 de maig del 2005
Universitat Pompeu Fabra

© GdeDEYZA2005

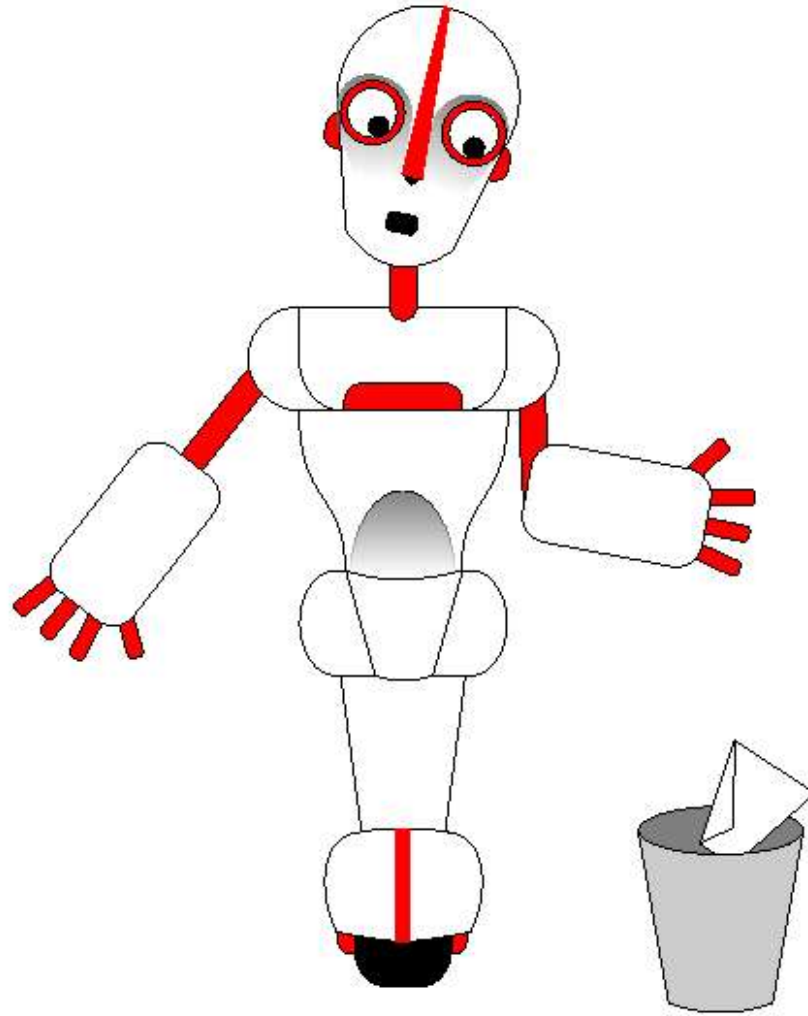
L'endemà, en Tiabus escolta les cartes...

© Gde DEYZA2005

i només guarda la propaganda
feta en paper cuixé!

De gran vull ser lingüista
23 de maig del 2005
Universitat Pompeu Fabra

© GdeDEYZA2005

Arribats aquí, el Sr.
Li decideix que en
Tiabus haurà de
separar les cartes i la
publicitat llegint-les.

Per això estem elaborant un detector de llengües, que també servirà per filtrar els correus electrònics.

Li donem un text:

Declaració Universal de Drets Humans PREÀMBUL Considerant que el reconeixement de la dignitat inherent i dels drets iguals i inalienables de tots els membres de la família humana és el fonament de la llibertat, la justícia i la pau en el món, Considerant que el desconeixement i el menyspreu dels drets humans han originat actes de barbàrie que han ultratjat la consciència de la humanitat; i que s'ha proclamat com l'aspiració més elevada de tothom l'adveniment d'un món on els éssers humans, deslliurats del temor i la misèria, puguin gaudir de llibertat d'expressió i de creença, Considerant que és essencial que els drets humans siguin protegits per un règim de dret per tal que les persones no es vegin forçades, com a últim recurs, a la rebel·lió contra la tirania i l'opressió, Considerant també que és essencial de promoure el desenvolupament de relacions amistoses entre les nacions, Considerant que els pobles de les Nacions Unides han ratificat en la Carta llur fe en els drets humans fonamentals, en la dignitat i el valor de la persona humana i en la igualtat de dret d'homes i dones; i que han decidit de promoure el progrés social i millorar el nivell de vida dins d'una llibertat més àmplia, Considerant que els Estats membres s'han compromès a assegurar, en cooperació amb l'Organització de les Nacions Unides, el respecte universal i efectiu dels drets humans i les llibertats fonamentals, Considerant que una concepció comuna d'aquests drets i llibertats és de la més gran importància per al ple compliment d'aquest compromís, L'Assemblea General Proclama aquesta Declaració Universal de Drets Humans com l'ideal comú a assolir per a tots els pobles i nacions amb el fi que cada persona i cada institució, inspirant-se constantment en aquesta Declaració, promoguin, mitjançant l'ensenyament i l'educació, el respecte a aquests drets i llibertats i assegurin, amb mesures progressives nacionals i internacionals, el seu reconeixement i aplicació universals i efectius, tant entre els pobles dels Estats membres com entre els dels territoris sota llur jurisdicció.

triem algunes opcions...

De gran vull ser lingüista
23 de maig del 2005
Universitat Pompeu Fabra

LATEL Stop Words

Write or copy a sentence in any language:

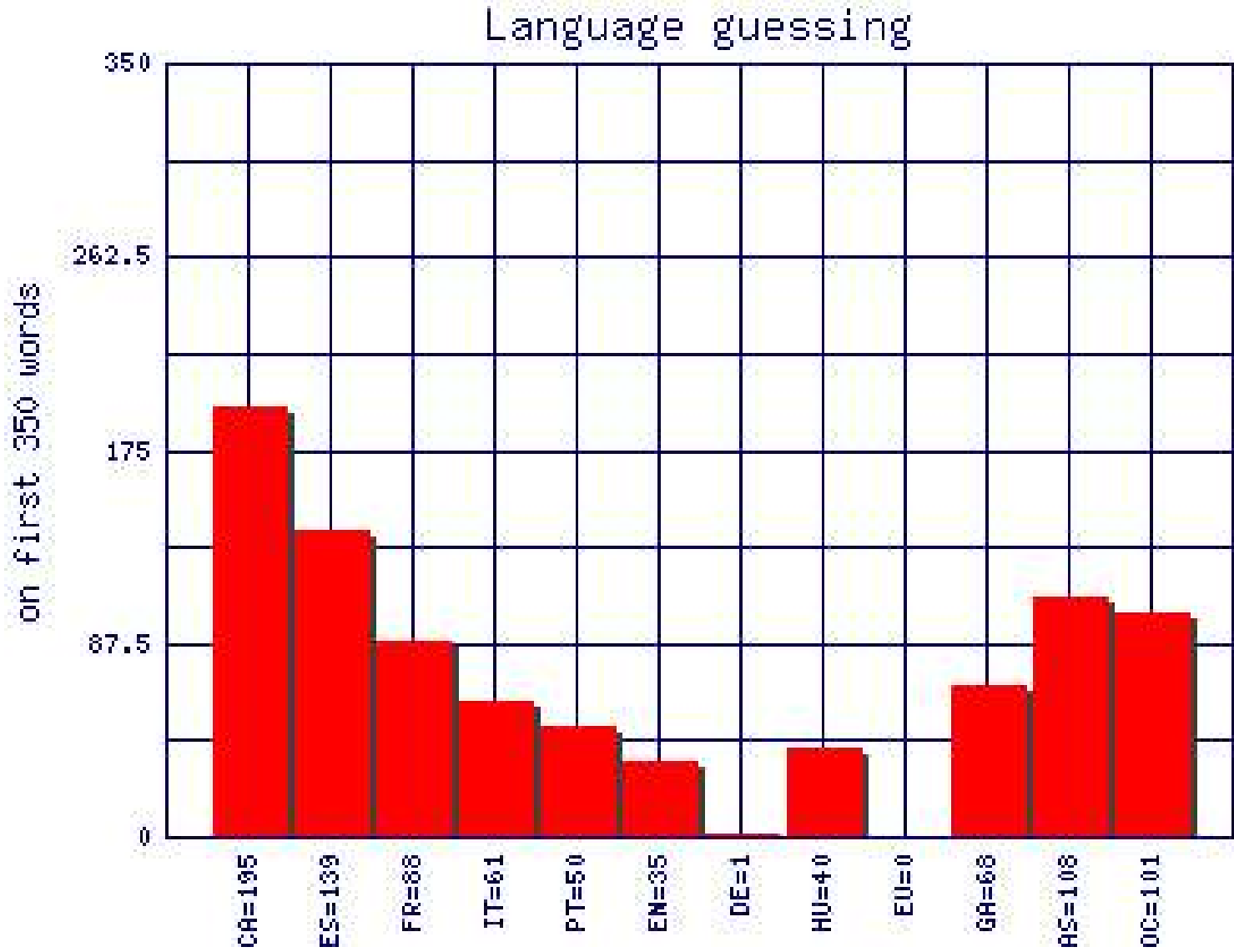
Declaració Universal de Drets Humans PREÀMBUL
Considerant que el reconeixement de la dignitat inherent i dels drets iguals i inalienables de tots els membres de la família humana és el fonament de

Checking: full>=500 Bars

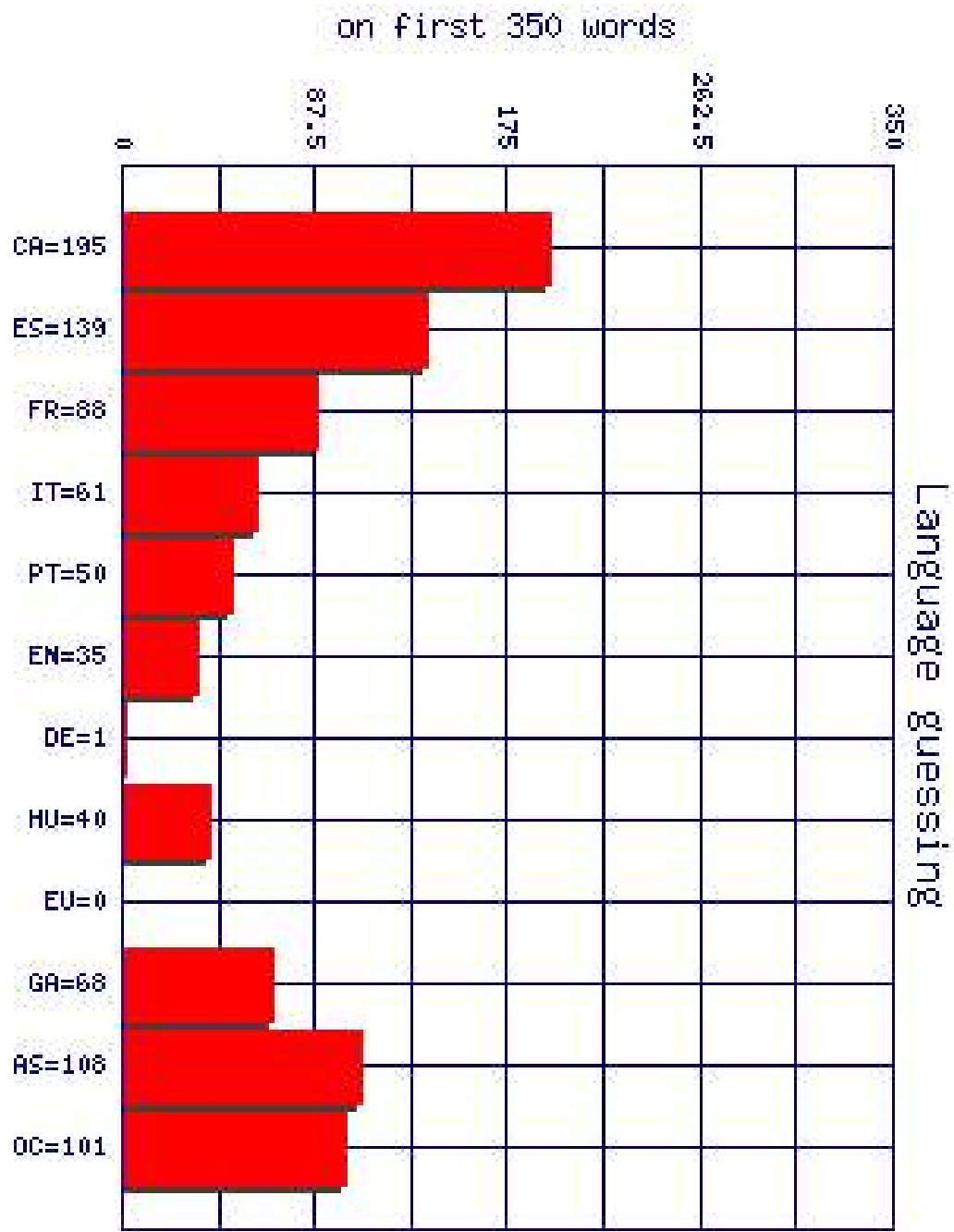
Guess!

i el detector ens diu
quantes paraules
reconeix de cada
llengua:

De gran vull ser lingüista
23 de maig del 2005
Universitat Pompeu Fabra

Ho fa cercant les
paraules més
freqüents de cada
llengua.

I com podem saber
quines són les
paraules més
freqüents del català?

Els nostres col·legues han introduït a l'ordinador textos representatius

fins a un total de
60 milions de
paraules. N'hem
extret les més
freqüents.

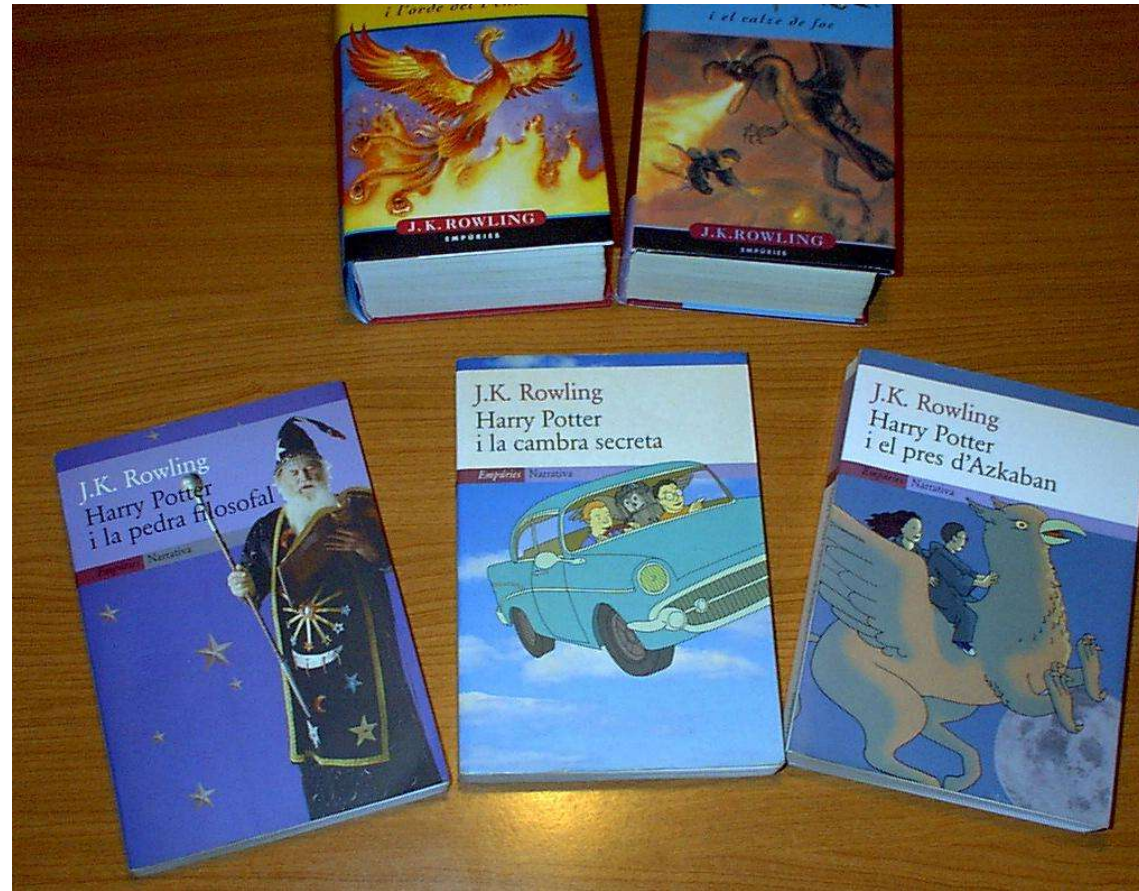
60.000.000 de
mots a 3.000 x full
= 20.000 fulls: la
pila de caixes !!!

En comparació, els
cinc llibres de
Harry Potter tenen
més o menys
1.221.480 mots.

$(968+696+271+301+374)*13*36=1.221.480$

Quant triguem a llegir-los?

De gran vull ser lingüista
23 de maig del 2005
Universitat Pompeu Fabra

L'ordinador llegeix
60 milions de mots
en menys d'una hora.

Els recorda tots,
però no n'entén cap.

Ens ajuda a trobar els mots més freqüents de cada llengua

I comprovant a cada correu els mots més freqüents, en Tiabus podrà saber amb quin diccionari l'ha d'interpretar.

En resum: els
ordinadors tenen
més memòria que
intel·ligència; són
lloros molt ràpids.

Però cada vegada
en saben més i cada
vegada ens ajuden
més.

De gran vull ser lingüista
23 de maig del 2005
Universitat Pompeu Fabra

Fi

Post Scriptum:
als lingüistes la
llengua ens agrada
fins per jugar-hi...

La torna:
Albert Roig Negre
Tiabus
Li Fa Khâs